

Høringsuttalelse om utkast til endringer i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 18.

Arbeids- og sosialdepartementet har lagt frem forslag om endringer i sosialhjelpen der de ønsker å endre på den ulike praksisen som skjer rundt omkring i kommunene når det gjelder å forkorte foreldrenes sosialhjelp når barna har egen inntekt. Dette er en ordning som gjør at det er lite motiverende for ungdommene å jobbe og ordningen motarbeider intensjonen med arbeidslinja.

Spørsmålsstillingen om barns rett til å beholde egen inntekt er en sak som har vært opp i media gjennom mange år. Når den kommer opp skjer det gjerne i forbindelse med tenåringer som jobber eller mottar stipend eller annet der foreldrene går på sosialhjelp. Sosialkontoret avkorter da foreldrenes sosialhjelp tilsvarende det barna har i inntekt med mer. En virkelighet som sjokkerer mange å høre eller lese om. De fleste synes dette er urimelig overfor barn og foreldre i sosialhjelpsfamilier. Men til tross for det så fortsetter praksisen.

Barn skal ikke forsørge sine foreldre

Samarbeidsforum mot fattigdom synes det er positivt at Arbeids- og sosialdepartementet nå vil se nærmere på den uretten mange av de fattigste barnefamiliene rammes av her. I alle andre familier er det nærmest en selvfølge i 2014 at barna får beholde egen inntekt. I sosialhjelpsfamilier frykter vi at holdningene til arbeid og motivasjonen for arbeid hos tenåringene blir svekket av den urimelige praksisen det er å fortelle dem at arbeidsinntekten deres skal gå til å forsørge foreldrene og ikke skal være noe de kan disponere fritt som andre tenåringer.

Barns inntekt skal ikke avkorte sosialhjelp

Når det gjelder å sette begrensninger i forhold til hvor mye de skal beholde mener vi prinsipielt at de burde få beholde alt og oppmuntres og hjelpes til å tjene mer. Vi går derfor ikke inn på noen vurdering av et øvre tak på barns inntekt. Skal det legges noen begrensninger i det hele tatt må det ikke gjøres slik at kommunen tvinger barn til å forsørge sine foreldre. Det er ikke barns ansvar og således ikke noe kommune har lov til å snik-pålegge dem selv om foreldrene er sosialklienter. Skal de se på livsoppholdssatsene til barna opp i mot arbeidsinntekt må de også ta med barnetrygden og eventuelle barnebidrag og annet i det regnestykket. Da blir det tvilsomt om det blir noe å avkorte i forhold til arbeidsinntekt. Livsoppholds-satsene for barna er nemlig så lave i kommunene at de ofte ikke kommer over disse.

Ytelser til barna skal brukes på barna

Når en skal se på barns egen arbeidsinntekt og retten til å beholde denne er det viktig å se alle barnas inntekter eller de av familiens inntekter som er ment til å forsørge barn og sikre barn en god levestandard. Ytelser og overføringer som er ment til dette skal gå til det. Det er

dessverre sånn i Norge i 2014 at barna må betale for at foreldre er så uheldige at de har behov for sosialhjelp. Når foreldre er sosialklienter, blir penger som skal gå til å forsørge barna omfordelt av kommunen til forsørgelse av foreldrene. Kommunene forsyner seg av barns egne inntekter, barnetrygd, barnetillegg og barnebidrag som er penger barnet har krav på.

Barnetrygd, barnetillegg og barnebidrag er rettigheter som i følge norsk lov (barnetrygdloven, barneloven, folketrygdloven og barnekonvensjonen m.m.) skal gå til fostring av barna. I tilfeller der nevnte ytelser er høyere enn de livsoppholdssatser som kommunen har fastsatt for barn av sosialklienter, går overskytende til å dekke foreldrenes livsopphold. Enda mer absurd blir dette når sosialkontoret krever at barnebidrag fra den av forelderens barnet ikke bor hos og barns egen arbeidsinntekt skal brukes til noe annet enn barnet. Når en også vet at barnebidragene som den forelderens barnet ikke bor hos blir høyere når den forelderens barnet bor hos får lavere inntekt blir urimeligheten en urett som også rammer betaleren av barnebidrag.

Urett mot barnet

Barnebidragene i Norge er konstruert på en sånn måte at barn som hovedregel skal være sikret et nøkternt forbruk etter Statens institutt for forbruksforskning (SIFO) sine satser. Dette har kommune og staten tydeligvis ment ikke skal gjelde for sosialklienters barn. I stedet har de oppkonstruert et parallelt system for barn av sosialklienter selv om den ene forelderens betaler barnebidrag, og det mottas barnetrygd til forsørgelse av barn som skal levekårs sikre barnet et nøkternt forbruk etter SIFOs satser. Mener de at deler av fars barnebidrag, barnetrygd og andre ytelser heller skal gå til å dekke forelderens livsopphold og ikke sikre barnet det mest nødvendige? Her begås det en urett av stat og kommuner mot forelderens som betaler barnebidraget som blir omdisponert til annet enn det er ment til. Det begås en urett mot barnet som blir sittende med en lavere materiell levestandard enn det er inntektssikret og har rett til. Det begås en urett i mot den forelderens som mottar barnebidraget og får avkortet sitt livsopphold tilsvarende på en sånn måte at den blir tvunget til å bruke barnebidrag og annet som er ment til barns forsørgelse til eget livsopphold. I tillegg vet vi at når regelverket er urimelig blir konsekvensene i tillegg til de økonomiske flere og dypere konflikter mellom mange foreldre på grunn av dette.

Vi som arbeider for å sikre barns rettigheter har tidligere uttrykt bekymring for de uverdige lave satsene barn i sosialklientfamilier skal leve på. Når en i tillegg ser at barn som skal være sikret en noenlunde levestandard gjennom egen inntekt, barnetrygd, barnetillegg og barnebidrag, fratas denne rettigheten fordi foreldrene er sosialklienter, må dette endres på. Barn skal ikke tvinges til å forsørge foreldrene.

Barnekonvensjonen er overordnet andre lover

FNs barnekonvensjon ble en del av norsk lov 1. oktober 2003. Konvensjonen skal gå foran andre lover der bestemmelsene i de ulike lovene kommer i konflikt med hverandre. Den sier i klartekst at alle handlinger som vedrører barn og som foretas av offentlige myndigheter, først og fremst skal ta hensyn til hva som er best for barnet. Konvensjonen sier videre at barn har krav på sosiale trygdeordninger og barnebidrag. Ingen kan vel være i tvil om hva som er barnets interesse. Altså, kommunene bryter barnekonvensjonen gjennom å la andre prioriteringer gå foran hensynet til barna.

Vi krever at barns rettigheter blir respektert, og at barns egen arbeidsinntekt, barnetrygd, barnetillegg og barnebidrag uavkortet går til det de er ment å gå til, som er forsørgelse av barna. Myndighetene må derfor gå lenger enn det som er forslått av endringer i Lov om sosial

tjenester og derfor endre regelverket ytterligere for sosialhjelpen og den praksisen som sosialkontorene nå følger.

Oslo, den 27.11.2014

Samarbeidsforum mot fattigdom